

Prowadzenie i zapewnianie miejsc w mieszkaniach chronionych – zmiany prawne.

Szkolenie przeprowadzane w dniu 13.10.2020 r.

w ramach Projektu konkursowego pt.
„Kompetencje plus”,
realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
Działanie 2.5. Skuteczna pomoc społeczna,
współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
Nr umowy: POWR.02.05.00-00-0361/19-00 z dnia 12.02.2020 r.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Stan prawny na dzień 13.10.2020 r.

ZASTRZEŻENIE PRAW AUTORSKICH

Niniejsze opracowanie przygotowano w oparciu o wiedzę autorki Oktawii Zarzeckiej, jak i informacje zawarte w publikacjach ogólnodostępnych na rynku.

Prawa autorskie do materiałów objętych niniejszym opracowaniem stanowią utwór w zakresie przygotowanym przez autorkę i są zastrzeżone na jej rzecz.
Nie ma przeszkód w tym, żeby korzystać z tych materiałów **wyłącznie na użytek osobisty**.

Kopiowanie, rozpowszechnianie oraz używanie tego konspektu bez zgody autorki jest złamaniem ww. praw autorskich.

Copyright © 2020 by Oktawia Zarzecka
Wszystkie prawa zastrzeżone.
Opracowanie i przygotowanie: Oktawia Zarzecka

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Akty prawne wykorzystane w opracowaniu:

1. Ustawa z dn. 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004, nr 64, poz. 593 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 26.04.2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. 2018, poz. 822 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 8.12.2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. 2006, nr 251, poz. 1844 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dn. 27.04.2018 r. w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. 2018, poz. 823 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873 z późn. zm.).
6. Ustawa z dn. 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95 z późn. zm.).

Materiały źródłowe wykorzystane do opracowania konspektu:

1. Sierpowska Iwona, Pomoc społeczna, Komentarz, Wyd. IV, opublikowano: WKP 2017.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Spis treści

Aspekty prawne – aktualne przepisy.	5
Diagnoza w zakresie potrzeb tworzenia mieszkań chronionych.....	8
Procedura tworzenia mieszkań chronionych – niezbędna dokumentacja.....	10
Pozyskiwanie środków finansowych na otworenie i utrzymanie mieszkań chronionych ..	12
Wymagania budowlane, wytyczne dot. wyposażenia, nadzór nad funkcjonowaniem	15
mieszkań chronionych.....	15
Procedura kwalifikowania do mieszkania chronionego oraz procedura przyznawania	18
mieszkań chronionych.....	18
Zasady pobytu osób w mieszkaniach chronionych	20
Mieszkania chronione dla pełnoletnich usamodzielnionych mieszkańców pieczy zastępczej	22
- program usamodzielniania się	22
Zakres pracy pracownika socjalnego w kontekście mieszkań chronionych.....	24
Formy współpracy z instytucjami/organizacjami w realizacji zadań.....	26
Sposoby zawierania umów z placówkami i porozumień z innymi gminami w zakresie zapewnienia miejsc w placówkach zapewniających tymczasowe schronienia	28

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Aspekty prawne – aktualne przepisy.

1. Art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej:

- Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

2. Art. 53 ustawy o pomocy społecznej:

- **Osobie pełnoletniej**, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje **wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki**, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, **może być przyznane wsparcie w mieszkaniu chronionym.**

- Czym jest **mieszkanie chronione**?

Jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

- Mieszkanie chronione może być prowadzone **przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego** i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone jest jako **mieszkanie chronione treningowe lub mieszkanie chronione wspierane.**
- **W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się** usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.
- **Mieszkanie chronione wspierane** – dla kogo jest przeznaczone?

1) dla osoby niepełnosprawnej, w szczególności osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;

2) dla osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej.

W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

- Decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym:
 - a) wydaje się na czas określony;
 - b) w stosunku do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, może być wydana decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wspieranym na czas nieokreślony;
 - c) decyzja o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana jest po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu kierującego, pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione lub organizacji pożytku publicznego prowadzącej mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym.

Uzgodnienia mają formę pisemną i dotyczą:

- 1) celu pobytu;
 - 2) okresu pobytu;
 - 3) rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia;
 - 4) odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia;
 - 5) sposobu zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu chronionym;
 - 6) zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia lub programu wspierania osoby.
- O czym należy jeszcze pamiętać?

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Wsparcie świadczone w mieszkaniu chronionym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.

Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, prowadzonym **przez podmioty inne niż** gmina, powiat lub na ich zlecenie, odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą korzystającą z pobytu w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym. W tym przypadku nie stosuje się ust. 7-11.

3. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych.

- W rozporządzeniu zostały określone:
 - 1) minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach chronionych;
 - 2) minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniu chronionym.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Diagnoza w zakresie potrzeb tworzenia mieszkań chronionych

1. Strategia rozwiązywania problemów społecznych; strategia w zakresie polityki społecznej (art. 16B ustawy o pomocy społecznej):

- 1. Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.

- 2. Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

1) diagnozę sytuacji społecznej;

2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;

3) określenie:

a) celów strategicznych projektowanych zmian,

b) kierunków niezbędnych działań,

c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,

d) wskaźników realizacji działań.

- Wskazując na podstawową zawartość strategii, ustawodawca dokonał ujednolicenia bez ingerencji w treść dokumentu, która ma być dostosowana do potrzeb występujących na danym terenie.
- Opracowanie i realizacja strategii jest **zadaniem własnym** gminy, powiatu i województwa samorządowego, a **koordynacja jej realizacji** należy odpowiednio do ośrodka pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie i regionalnego ośrodka polityki społecznej.
- Przygotowywanie **oceny zasobów pomocy społecznej** oraz szeroko rozumiane **planowanie strategiczne** jest wyrazem kompleksowego podejścia do realizacji zadań socjalnych, żeby jednak osiągnąć założone cele, przygotowanie strategii i jej realizacja muszą pozostawać w ścisłym związku z lokalną i regionalną rzeczywistością.
- Strategia może posłużyć jako źródło informacji służących do opracowania przez kierownika ośrodka pomocy społecznej **dotychczasowych kryteriów przyznawania świadczeń.**

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

- Odgrywają one szczególną rolę w sytuacji, w której organ nie dysponuje odpowiednimi środkami na zaspokojenie wszystkich zgłoszonych potrzeb. Wówczas za pośrednictwem tych aktów wprowadza się dodatkowe, bardziej restrykcyjne reguły ich przydziału.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Procedura tworzenia mieszkań chronionych – niezbędna dokumentacja

1. Artykuł 6 Ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń:

- W przypadku, o którym mowa w ust. 2, finansowego wsparcia udziela się pod warunkiem:
 - 1) zawarcia przez gminę, związek międzygminny lub powiat z towarzystwem budownictwa społecznego albo spółką gminną umowy przewidującej w szczególności prawo gminy, związku międzygminnego lub powiatu do najmu lokali mieszkalnych utworzonych z udziałem gminy, związku międzygminnego lub powiatu z prawem do wykorzystywania lokali bez zgody towarzystwa budownictwa społecznego albo spółki gminnej w celu prowadzenia mieszkań chronionych;
 - 2) zobowiązania się przez gminę, związek międzygminny lub powiat do wykorzystywania lokali w celu prowadzenia mieszkań chronionych w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
 - 3) zobowiązania się przez gminę, związek międzygminny lub powiat, że osoby korzystające z pomocy w formie mieszkań chronionych wnosić będą opłaty z tytułu używania lokalu, ustalone w sposób określony w przepisach o pomocy społecznej.

2. Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie finansowego wsparcia na tworzenie lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń:

- Wniosek o finansowe wsparcie, zwany dalej "wnioskiem", rozpatrywany jest w Banku Gospodarstwa Krajowego, zwanym dalej "Bankiem".
- Wniosek składa się w Banku. Za dzień złożenia wniosku za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481 oraz z 2018 r. poz. 106, 138 i 650) uznaje się dzień nadania wniosku przesyłką rejestrowaną w placówce pocztowej tego operatora.
- W § 3 zostało wskazane jaki powinien być zakres informacji, jakie zawiera wniosek oraz wykaz potrzebnych dokumentów.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

3. Mieszkania chronione – wymagane dokumenty po stronie osoby ubiegającej się o przyznanie:

- Wypełniony Wniosek o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym.
- Dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość wnioskodawcy - do wglądu.
- Kserokopia dowodu otrzymania renty lub emerytury (oryginał do wglądu).
- Oryginały zaświadczeń o dochodach rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o wsparcie.
- Oryginał zaświadczenia lekarza o stanie zdrowia.
- W razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację dochodową.
- Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności - w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o wsparcie, posiada takie orzeczenie.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hełmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Pozyskiwanie środków finansowych na otworzenie i utrzymanie mieszkań chronionych

1. Artykuł 3 ust. 1 ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń:

- Finansowego wsparcia udziela się gminie, jednoosobowej spółce gminnej albo spółce celowej, jako beneficjentowi wsparcia, na pokrycie części kosztów przedsięwzięcia polegającego na:

1) budowie budynku na nieruchomości stanowiącej własność albo będącej w użytkowaniu wieczystym gminy, jednoosobowej spółki gminnej lub spółki celowej,

2) remoncie lub przebudowie budynku niemieszkalnego przeznaczonego na pobyt ludzi, będącego własnością gminy, jednoosobowej spółki gminnej lub spółki celowej, albo części takiego budynku,

3) remoncie lub przebudowie budynku mieszkalnego, będącego własnością gminy, jednoosobowej spółki gminnej lub spółki celowej, albo części takiego budynku, jeżeli budynek mieszkalny albo jego część, ze względu na stan techniczny został wyłączony z użytkowania albo zakazano jego użytkowania na podstawie art. 66 ust. 2 albo art. 68 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.),

4) zmianie sposobu użytkowania budynku, będącego własnością gminy, jednoosobowej spółki gminnej lub spółki celowej, albo części takiego budynku, wymagającej dokonania remontu lub przebudowy,

5) kupnie lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego albo udziału we współwłasności budynku mieszkalnego,

6) kupnie lokalu mieszkalnego, budynku mieszkalnego albo udziału we współwłasności budynku mieszkalnego, połączonym z remontem tych lokali lub budynku mieszkalnego

- w wyniku, którego powstaną lokale mieszkalne zwiększające mieszkaniowy zasób gminy, z uwzględnieniem art. 6 ust. 1.

2. Artykuł 6 ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń:

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

- Ust. 1: Finansowego wsparcia, o którym mowa w art. 3 ust. 1, udziela się również gminie, jednoosobowej spółce gminnej, powiatowi albo organizacji pożytku publicznego, jako beneficjentowi wsparcia, jeżeli pozyskane w ten sposób lokale mieszkalne będą służyć wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej w formie mieszkań chronionych.
- Ust. 2: Finansowego wsparcia w przypadku, o którym mowa w art. 5a ust. 1, udziela się również gminie, związkowi międzygminnemu albo powiatowi, jako beneficjentowi wsparcia, jeżeli tworzone z udziałem gminy, związku międzygminnego albo powiatu lokale mieszkalne będą służyć wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej, w formie mieszkań chronionych. Przepisy art. 5 ust. 4, art. 5a ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 stosuje się odpowiednio.
- Ust. 3: W przypadku, o którym mowa w ust. 2, finansowego wsparcia udziela się pod warunkiem:
 - 1) zawarcia przez gminę, związek międzygminny lub powiat z towarzystwem budownictwa społecznego albo spółką gminną umowy przewidującej w szczególności prawo gminy, związku międzygminnego lub powiatu do najmu lokali mieszkalnych utworzonych z udziałem gminy, związku międzygminnego lub powiatu z prawem do wykorzystywania lokali bez zgody towarzystwa budownictwa społecznego albo spółki gminnej w celu prowadzenia mieszkań chronionych;
 - 2) zobowiązania się przez gminę, związek międzygminny lub powiat do wykorzystywania lokali w celu prowadzenia mieszkań chronionych w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
 - 3) zobowiązania się przez gminę, związek międzygminny lub powiat, że osoby korzystające z pomocy w formie mieszkań chronionych wnosić będą opłaty z tytułu używania lokalu, ustalone w sposób określony w przepisach o pomocy społecznej.
- Ust. 5: Powiat albo organizacja pożytku publicznego realizuje przedsięwzięcia, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-4, na nieruchomościach stanowiących własność powiatu, organizacji pożytku publicznego, gminy, jednoosobowej spółki gminnej lub Skarbu Państwa.

3. Artykuł 6b ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń:

- W lokalach mieszkalnych utworzonych z wykorzystaniem finansowego wsparcia w ramach przedsięwzięć, o których mowa w art. 3 i art. 5-6, należy zainstalować:

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

- 1) wannę lub kabinę natryskową - w łazience,
- 2) umywalkę - w łazience,
- 3) miskę ustępową - w łazience lub wydzielonym ustępie,
- 4) zlewozmywak,
- 5) czteropaleniskową kuchenkę gazową lub na inne paliwo, lub równoważną użytkowo kuchenkę elektryczną

- z wyłączeniem lokali pozyskanych w ramach przedsięwzięć, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 i 6, jeżeli przedmiotem zakupu jest byłe mieszkanie zakładowe, budynek mieszkalny z byłymi mieszkaniami zakładowymi albo udział we współwłasności budynku mieszkalnego, w którym znajdują się byłe mieszkania zakładowe.

4. Wyłączenie możliwości wsparcia w przypadku przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE (art. 7 ww. ustawy):

- Finansowe wsparcie **nie przysługuje** na dofinansowanie tych kosztów przedsięwzięcia, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

5. Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych (art. 97 ustawy o pomocy społecznej):

- Opłatę za pobyt w mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.
- Rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Wymagania budowlane, wytyczne dot. wyposażenia, nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań chronionych

1. Wymagania budowlane:

- Minimalna powierzchnia użytkowa przypadająca dla jednej osoby korzystającej ze wsparcia w mieszkaniu chronionym nie może być mniejsza niż 12 m², przy czym liczba osób w mieszkaniu chronionym nie może być wyższa niż 7.
- Mieszkanie chronione, oprócz pomieszczeń mieszkalnych, składa się z:
 - 1) kuchni lub aneksu kuchennego;
 - 2) łazienki;
 - 3) wydzielonego ustępu lub miski ustępowej w łazience;
 - 4) przestrzeni komunikacji wewnętrznej.
- Wszystkie pomieszczenia w mieszkaniu chronionym, w którym ze wsparcia korzystają osoby niepełnosprawne ruchowo, są pozbawione barier architektonicznych i dostępne dla tych osób z zewnątrz.

2. Wytyczne dotyczące wyposażenia:

- W pomieszczeniu mieszkalnym, dla każdej osoby, zapewnia się:
 - 1) łóżko lub tapczan;
 - 2) szafę ubraniową;
 - 3) szafkę nocną;
 - 4) krzesło lub fotel.
- Kuchnia lub aneks kuchenny są wyposażone w:
 - 1) kuchenkę;
 - 2) zlewozmywak;

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

3) chłodziarkę;

4) meble kuchenne, sprzęt i naczynia do przygotowywania i spożywania posiłków.

- łazienka jest wyposażona w:

1) wannę lub natrysk;

2) umywalkę;

3) miskę ustępową, jeżeli nie ma wydzielonego ustępu.

- Wydzielony ustęp jest wyposażony w umywalkę.
- Mieszkanie chronione jest wyposażone w pralkę automatyczną, a także telewizor lub komputer.

3. Nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań chronionych:

- Podmiot ten jest wskazany w Regulaminie organizacyjnym mieszkania chronionego:

Przykład:

- **Regulamin organizacyjny mieszkań chronionych w Nowym Dworze Mazowieckim (UCHWAŁA Nr XXXIII/243/2013 RADY POWIATU NOWODWORSKIEGO z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym w Nowym Dworze Mazowieckim):**

7. Mieszkanie chronione prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim.

8. Bieżące funkcjonowanie mieszkania chronionego monitoruje opiekun mieszkania chronionego.

9. Do zadań opiekuna mieszkania chronionego w szczególności należy:

1) nadzór nad organizacją mieszkania,

2) monitorowanie pobytu użytkowników w mieszkaniu,

3) współpraca i wspieranie użytkowników w rozwiązywaniu ich problemów,

- 4) współpraca i wspieranie użytkowników w zakresie integracji społecznej, edukacyjnej, zawodowej,
- 5) wspieranie i kontrola realizacji przez użytkownika indywidualnego programu usamodzielniania,
- 6) współpraca z rodziną i opiekunami procesu usamodzielniania użytkowników mieszkania chronionego,
- 7) dokonywanie oceny sytuacji użytkownika mieszkania chronionego warunkującej rodzaj i zakres świadczonego wsparcia,
- 8) kontrola przestrzegania praw i obowiązków przez użytkowników mieszkania chronionego,
- 9) zgłaszanie stwierdzonych nieprawidłowości Dyrektorowi PCPR / Zastępcy Dyrektora PCPR.
10. Sprawujący nadzór zastrzega sobie prawo wejścia do mieszkania chronionego w każdym czasie w trakcie pobytu tam użytkowników, a pod nieobecność użytkowników w sytuacjach wymagających szybkiego dostępu, takich jak: awarie wywołujące szkodę, w sytuacjach zagrożenia życia, zdrowia lub mienia.

Przykład:

REGULAMIN MIESZKAŃ CHRONIONYCH (UCHWAŁA Nr II/20/14 RADY MIEJSKIEJ W JĘDRZEJOWIE z dnia 30 grudnia 2014 r.

w sprawie: organizowania i prowadzenia mieszkań chronionych oraz zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych)

3. Bezpośredni nadzór nad mieszkaniami chronionymi pełni wyznaczony pracownik przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Miasta i Gminy w Jędrzejowie.
4. Dyrektor Ośrodka oraz wyznaczeni przez niego pracownicy upoważnieni są do przeprowadzania doraźnych kontroli stanu mieszkań chronionych.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Procedura kwalifikowania do mieszkania chronionego oraz procedura przyznawania mieszkań chronionych

1. Komu przysługuje mieszkanie chronione? – Artykuł 53 ustawy o pomocy społecznej.

- Pomoc w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym jest formą kompleksowego wsparcia osób, które trwale lub przejściowo mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem w środowisku. Jest to świadczenie adresowane do osób nieprzygotowanych do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie na własny rachunek, przy pomocy własnych umiejętności i z wykorzystaniem własnej zaradności życiowej - wyrok WSA w Opolu z 23.01.2014 r., II SA/Op 444/13, LEX nr 1435314.
- Beneficjenci omawianej formy pomocy są zróżnicowani. Zasadniczo mieszkanie chronione może zostać przyznane każdej osobie fizycznej znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, spełniającej ogólne przesłanki otrzymania pomocy, która ponadto wymaga wsparcia w codziennej egzystencji.
- Należy uznać, że wskazane w ust. 1 okoliczności, takie jak: trudna sytuacja życiowa, wiek, niepełnosprawność czy choroba, stanowią zamknięty katalog przesłanek otrzymania omawianej pomocy, jednakże w swej istocie mogą być interpretowane szeroko (poza niepełnosprawnością), z czym koresponduje również zakres podmiotowy tego świadczenia.
- Biorąc pod uwagę dwoistość celów analizowanej pomocy, jej odbiorców można podzielić na dwie grupy:
 1. osoby potrzebujące pomocy i opieki **stałej lub długoterminowej** ze względu na wiek lub stan zdrowia,
 2. osoby wymagające **wsparcia doraźnego**, ułatwiającego dostosowanie do nowych warunków życia, integracji ze środowiskiem, chodzi tu zwłaszcza o osoby opuszczające pieczę zastępczą oraz wskazane w ust. 1 placówki socjalne i socjalizujące, a także o cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z łączeniem rodzin i nadaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

- Pobyt w mieszkaniu chronionym może zostać zapewniony w ramach programu usamodzielniania, którym objęte są młode osoby opuszczające różne placówki socjalne po osiągnięciu pełnoletności.

2. Decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym:

- Omawiane świadczenie przyznaje się na podstawie **decyzji administracyjnej** (decyzji o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym) po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania z mieszkania chronionego (lub jej przedstawicielem ustawowym).
- Uzgodnienia, mają **formę pisemną** i dotyczą:
 - 1) celu pobytu;
 - 2) okresu pobytu;
 - 3) rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia;
 - 4) odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia;
 - 5) sposobu zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu chronionym;
 - 6) zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia lub programu wspierania osoby.
- Decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się **na czas określony**.
- W stosunku do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, może być wydana decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wspieranym **na czas nieokreślony**.
- Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie, odbywa się **na podstawie umowy cywilnoprawnej** zawartej z osobą korzystającą z pobytu w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym. W tym przypadku nie stosuje się ust. 7-11.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Zasady pobytu osób w mieszkaniach chronionych

1. Art. 53 ustawy o pomocy społecznej:

- Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.
- W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.
- W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych:

- § 2. W mieszkaniu chronionym zapewnia się:
 - 1) usługi bytowe w postaci miejsca całodobowego pobytu;
 - 2) pracę socjalną*, o której mowa w art. 6 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

* praca socjalna - działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi
- § 3 W ramach minimalnego standardu usług świadczonych w mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi polegające na nauce, rozwijaniu lub utrwalaniu umiejętności w zakresie:

- 1) samoobsługi;
 - 2) zaspokajania codziennych potrzeb życiowych;
 - 3) efektywnego zarządzania czasem;
 - 4) prowadzenia gospodarstwa domowego;
 - 5) załatwiania spraw urzędowych;
 - 6) utrzymywania więzi rodzinnych;
 - 7) uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej;
 - 8) poszukiwania pracy.
- § 4 W ramach minimalnego standardu usług świadczonych w mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi obejmujące pomoc w:
 - 1) wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym dotyczących:
 - a) przemieszczania się,
 - b) utrzymania higieny osobistej,
 - c) ubierania się,
 - d) sprzątania,
 - e) zakupów i przygotowywania posiłków,
 - f) załatwiania spraw osobistych;
 - 2) realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie:
 - a) utrzymywania więzi rodzinnych,
 - b) uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
 - Usługi, o których mowa w § 4 pkt 1 lit. a-c, są świadczone łącznie nie krócej niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

Mieszkania chronione dla pełnoletnich usamodzielnionych mieszkańców pieczy zastępczej - program usamodzielniania się

1. Artykuł 88 ustawy o pomocy społecznej:

- Ust. 1: Osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej "osobą usamodzielnianą", zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą:
 - 1) pieniężną na usamodzielnienie;
 - 2) pieniężną na kontynuowanie nauki;
 - 3) **w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;**
 - 4) w uzyskaniu zatrudnienia;
 - 5) na zagospodarowanie - w formie rzeczowej.
- Ust. 2 Pomoc, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobie usamodzielnianej, w przypadku, gdy skierowanie na pobyt całodobowy do domu pomocy społecznej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego albo młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę **nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu.**
- Ust. 4 Pomoc, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobie usamodzielnianej opuszczającej dom pomocy społecznej, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy albo specjalny ośrodek wychowawczy, w przypadku, **gdy osoba ta jest zdolna do samodzielnej egzystencji.**
- Ust. 5 Pomoc, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobie opuszczającej dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, jeżeli bezpośrednio przed przyjęciem do takiego domu przebywała co najmniej rok w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce

opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, w domu pomocy społecznej, w schronisku dla nieletnich, w zakładzie poprawczym, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, w specjalnym ośrodku wychowawczym, w młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę albo w młodzieżowym ośrodku wychowawczym.

- Ust. 6: Warunkiem uzyskania pomocy, o której mowa w ust. 1, jest **zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia**, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.
- Ust.7: W realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osobą usamodzielnianą wspiera opiekun usamodzielnienia, którym może być pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, wychowawca, psycholog lub pracownik socjalny domu pomocy społecznej, schroniska dla nieletnich, zakładu poprawczego, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę, młodzieżowego ośrodka wychowawczego, albo inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą.

Uwaga!!!

- W przypadku, gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc dla osób usamodzielnianych w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc, o której mowa w ust. 1, **nie przysługuje.**

2. Właściwość organu udzielającego pomocy dla usamodzielnianych (art. 90 ustawy o pomocy społecznej):

- Ust. 2: Pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, w uzyskaniu zatrudnienia oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej udziela **starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.**
- Ust. 3: Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana **do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów.** W uzasadnionych przypadkach starosta może ją **zwolnić z ponoszenia opłat.**

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielce 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Zakres pracy pracownika socjalnego w kontekście mieszkań chronionych

1. Na etapie przyznawania mieszkań chronionych:

- Decyzja o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana jest **po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu kierującego, pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione lub organizacji pożytku publicznego prowadzącej mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym.**
- Pracownik socjalny przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy.

2. Na etapie pobytu osoby w mieszkaniu chronionym (jest to ujęte zazwyczaj w Regulaminie) – katalog przykładowy:

- Kontrola przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów, współpraca z opiekunami usamodzielnienia mieszkańców oraz kontrola realizacji przez mieszkańców indywidualnego programu usamodzielnienia.
- Rodzaj i zakres świadczonego wsparcia są uzależnione od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających ze wsparcia.

3. Zakres usług świadczonych w mieszkaniach chronionych w sposób szczegółowy został określony w § 3-5 aktualnego rozporządzenia w sprawie mieszkań chronionych:

- § 3 W ramach minimalnego standardu usług świadczonych w mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi polegające na nauce, rozwijaniu lub utrwalaniu umiejętności w zakresie:
 - 1) samoobsługi;
 - 2) zaspokajania codziennych potrzeb życiowych;

- 3) efektywnego zarządzania czasem;
 - 4) prowadzenia gospodarstwa domowego;
 - 5) załatwiania spraw urzędowych;
 - 6) utrzymywania więzi rodzinnych;
 - 7) uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej;
 - 8) poszukiwania pracy.
- § 4 W ramach minimalnego standardu usług świadczonych w mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi obejmujące pomoc w:
 1. wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym dotyczących:
 - a) przemieszczania się,
 - b) utrzymania higieny osobistej,
 - c) ubierania się,
 - d) sprzątanania,
 - e) zakupów i przygotowywania posiłków,
 - f) załatwiania spraw osobistych;
 2. realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie:
 - a) utrzymywania więzi rodzinnych,
 - b) uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
 - Usługi, o których mowa w § 4 pkt 1 lit. a-c, są świadczone łącznie nie krócej niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

Formy współpracy z instytucjami/organizacjami w realizacji zadań

- Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone jest jako mieszkanie chronione treningowe lub mieszkanie chronione wspierane.
- Art. 25 ustawy o pomocy społecznej:

Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej

Ust. 1 Organy administracji rządowej i samorządowej, zwane dalej "organami", mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej, zwanych dalej "podmiotami uprawnionymi".

Ust. 2: Zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej nie może obejmować:

- 1) ustalania uprawnień do świadczeń, w tym przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych;
- 2) opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne;
- 3) wypłaty świadczeń pieniężnych.

Ust. 4: Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert.

UWAGA!!!

1. Katalog podmiotów uprawnionych określony w art. 25 nie pokrywa się z innymi katalogami podmiotów niepublicznych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej. Chodzi tu o uprawnienia do prowadzenia rodzinnych domów pomocy, mieszkań chronionych i placówek zapewniających opiekę, w ramach działalności gospodarczej i statutowej, osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym i w podeszłym wieku.
2. Pozostaje zatem rozstrzygnąć, który katalog należy brać pod uwagę, zlecając zadania. Odnoszących się do konkretnych form działalności podmiotów niepublicznych nie można uznać za odrębne podstawy zlecenia zadań, mające pierwszeństwo zastosowania przed art. 25. Tym samym należy przyjąć, że **zlecenie zadań może nastąpić tylko na rzecz podmiotów wymienionych w tym artykule**. Tak więc niektóre podmioty niepubliczne, mimo że mogą prowadzić działalność w sferze pomocy społecznej, nie

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

będą mogły jej realizować w ramach zadań zleconych. Dotyczy to przede wszystkim osób fizycznych oraz osób prawnych, które prowadzą działalność w celu osiągnięcia zysku. Ich współpraca z administracją w ramach prowadzenia domów pomocy społecznej, rodzinnych domów pomocy (per analogiam także mieszkań chronionych) może opierać się jedynie na umowie bez zlecenia zadań.

- **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873 z późn. zm.):**

1. Organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego w trybach, o których mowa w art. 11 ust. 2, zobowiązują się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie odpowiednio o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego, sporządzonej z uwzględnieniem art. 151 ust. 2 i art. 221 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przepisów niniejszej ustawy, a organ administracji publicznej zobowiązuje się do przekazania dotacji na realizację zadania.

1a. Umowa, o której mowa w ust. 1, dotycząca zadania realizowanego w sposób, o którym mowa w art. 16a, określa zasady i tryb przeprowadzenia konkursu na realizatorów projektów, w tym warunki i kryteria ich wyboru, oraz zasady i sposób monitorowania i oceny realizowanych przez nich projektów.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. Umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego może być zawarta na czas realizacji zadania lub na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat.

4. Zadanie publiczne nie może być realizowane przez podmiot niebędący stroną umowy, o której mowa w ust. 1, chyba że umowa ta zezwala na wykonanie określonej części zadania przez taki podmiot.

5. Organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 są zobowiązane do wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację umowy, o której mowa w ust. 1. Przepis art. 10 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

6. W przypadku zlecenia realizacji zadania publicznego organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, które złożyły ofertę wspólną, w umowie o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego należy wskazać prawa i obowiązki każdej z organizacji lub podmiotów, w tym zakres ich świadczeń składających się na realizowane zadanie.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

Sposoby zawierania umów z placówkami i porozumień z innymi gminami w zakresie zapewnienia miejsc w placówkach zapewniających tymczasowe schronienia

1. Artykuł 48a ustawy o pomocy społecznej (pomoc w postaci udzielenia tymczasowego schronienia):

- Zgodnie z art. 48a ust. 2d w szczególnie uzasadnionych sytuacjach dopuszcza się przyznanie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi osobom bezdomnym, które posiadają decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej, na okres oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej, nie dłużej jednak niż na 4 miesiące.
- Ust. 11: Wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach.
- Ust. 11a: Rejestr zawiera:

1) wykaz miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia - adres, formę i nazwę placówki, pod którą jest ona prowadzona;

2) dane identyfikacyjne podmiotu prowadzącego placówkę, jeżeli podmiotem prowadzącym placówkę nie jest gmina zgłaszająca, w tym:

a) nazwę i adres siedziby podmiotu prowadzącego placówkę,

b) formę organizacyjno-prawną podmiotu prowadzącego placówkę;

3) liczbę miejsc w poszczególnych formach placówek;

4) w przypadku miejsc w placówce, które gmina prowadzi dla innej gminy na podstawie zawartego porozumienia, dane identyfikujące gminę, z którą zawarto porozumienie, oraz liczbę miejsc w placówce, których dotyczy porozumienie.

- 11b. Zgłoszenia do rejestru dokonuje gmina:

1) prowadząca placówkę;

2) zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;

3) która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

2. Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej na mocy art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

- Artykuł 25 ustawy o pomocy społecznej - Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej:

Ust. 1: Organy administracji rządowej i samorządowej, zwane dalej "organami", mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej, zwanych dalej "podmiotami uprawnionymi".

Ust. 4: Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert.

- Odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert.
- Gmina udziela dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej.
- Zlecenie zadania powinno dotyczyć placówki mieszczącej się na terenie danej gminy i obejmować zlecenie zadania w całości (na całość miejsc).

3. Porozumienie administracyjno-prawne z inną gminą:

- Artykuł 74 Porozumienia międzygminne (Ustawa z dn. 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym):
 1. Gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez nie zadań publicznych.
 2. Gmina wykonująca zadania publiczne objęte porozumieniem przejmuje prawa i obowiązki pozostałych gmin, związane z powierzonymi jej zadaniami, a gminy te mają obowiązek udziału w kosztach realizacji powierzonego zadania.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie

4. Zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny:

- Wówczas prawidłowym i zgodnym z prawem jest postępowanie polegające na zastosowaniu ustawy o zamówieniach publicznych. Rozwiązanie ma charakter doraźny.

LIDER PROJEKTU
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 9
35-045 Rzeszów
Województwo Podkarpackie

PARTNER PROJEKTU
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
Województwo Świętokrzyskie